

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 20 korona.

Nyiltér soronként 75 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

A hazárdjáték ellen.

Csak, akik a kulisszák mögé is tudnak maguknak bejárást szerezni, csak azok tudják, hogy mik történnek ma a klubok és magánházak kártyaasztalainál. Az a háborús örület, amely mindenfelé a pénz-hajigálásban és a pénzdobálásban nyilvánul meg, hogy az emberek már nem tudják hova tenni a pénzüket, csak az magyarázza meg azt, ami ma a fővárosban és a vidéken éjjelenként történik. Ezrek és százezrek cserélnek rövid idő alatt gazdát annál a bizonyos zöld asztalnál, amely sokban különbözik attól a zöld asztaltól, amelyhez a diplomaták még mindig nem ültek le. Ide, ehhez a közkeletű zöld asztalhoz minden éjszaka leülnek az ellenfelek és itt nem kötnek megegyezési békét. Itt élet-halálharc folyik, itt csak győző és legyőzött van, de legfőképpen legyőzött. Ezt a harcot folytatják, ezt a zöld asztal melletti küzdelmet küzdik végig évek óta az emberek a legnagyobb kitartással, a legtöbb energiát pazarolva. Kétségtelen, hogy ez ellen tenni kell valamit, intézkedés kell, mert a legvégső eredményben mégis egzisztenciák pusztulnak el ezek mellett az asztalok mellett.

Nincs még olyan ember, aki végeredményében nyereséggel kelt volna fel a kártyaasztaltól és így természetes, hogy ez a rettentő mértékben folytatott hazárdjáték, amelyről mindenki nagyon jól tudja, végeredményben rettenetes bomlasztó hatással van a közéletre. A pénz rettenetes hajszája, amely ma folyik, talán legnagyobb részben ebből a zöld asztal melletti viaskodásból nyeri az eredetét.

A legsodálatosabb és legkellemesebb meglepetés azonban ezen a téren az, hogy az első szót a hazárdjáték ellen a Lipótvárosi Kaszinónak az urai emelték, azok tehát, akik legkönnyebben vivhatják meg a százezrek párbaját. Talán az ő felszólalásuk okozta, hogy a szénkormánybiztos, akinek természetesen bizonyos dolgokra a mi társadalmi rendünk mellett regáldal kellett lennie, határozottan állást foglalt a hazárdjáték ellen. Most már, hogy a szénügyek kormánybiztosa, akinek erőlyes kezét már számos ügyben volt alkalma az országnak tapasztalni, felemelte a szavát, bizton reméljük, hogy a hazárdjáték ellen erőlyes akció fog megindulni az egész ország területén.

Nem szabad megengedni, hogy akkor, amikor az egész ország tekintélyes része, sőt mondhatnók túlnyomó többsége valószínűságot folytat a krajcárokért, a mindennapi betevő falatért, legyen egy osztály, egy kaszt, legyenek emberek, akik ezeket tesznek fel egy lapra.

Ne értesünk félre, amikor az mondjuk, hogy a mai időnél sohasem volt alkalmasabb idő az osztályellentétek felkeltésére, kiéleítésére és a forradalmi gondolatokra. Nálunk, a mi fényes katonai helyzetünk és szilárd békeakaratom mellett természetesen szó sem lehet még a forradalmi mozgalmak árnyalatairól és árnyékaról sem, azonban ez nem jelenti azt, hogy az emberekben elkeseredés és pedig jogos elkeseredés nem emelkedhet akkor, ha tudomást szereznek a kártyaklubok és magánházak rejtelseiről.

Ma nem azokat a dolgokat és momentumokat kell ápolnunk, amely momentumok a különbségeket növelik az ország népességének egyes rétegei között, hanem azokat, amelyeknek az ellentétek elsimítása, a társadalmi különbségek lehet a logikus és jogos következménye.

Kétségtelen, hogy ez az akció, amely most készül a hazárdjáték ellen, az egész ország érdekében történik és majdnem azt mondhatjuk, leginkább azok érdekében, akik legjobban fognak bosszankodni rajta.

Léghajó vagy repülőgép?*

A kormányozható léghajó története azt mutatja, hogy a hajó hordképessége és nagysága közötti viszony annál kedvezőbben alakul, minél nagyobbra építik a hajót. E tapasztalatok következtében évről-évre fokozódott is a hajók nagysága. Például annak a léghajónak, melylyel Zeppelin 1909-ben a Bodén tó fölött Berlinbe repült, a hossza 128 m és a térfogata 11.300 köbméter volt; a német tergerészetnek négy évvel később szállított „L. II.” nevű hajó már 160 m hosszú és 26.000 köbm. térfogatu volt. De még itt sem állott meg a fejlődés, mert ma már 200 m-nél és 60.000 köbméternél tartanak.

Kétségtelen az is, hogy a léghajó nagyságának fokozásával sok olyan dolgot meg lehet technikaiilag valósítani, ami kisebb hajónál lehetetlen; de mégis meg kell gondolni, hogy a nagyság fokozása sem mehet a végtelenségig, hanem valahol el kell jutnia egy holt pontra. Nem azért, mintha bizonyos nagyságon túlmenni technikai lehetetlenség volna, hanem azért, mert evvel az üzemi berendezések, a tulajdonosok építése már nem tarthatna gazdaságosan lépést.

E korlátok egyike sem érvényes a nagyrepülőgépek fejlődésénél. Ez különben is csak az elején van még beláthatatlan fejlődésnek.

A nagyközönség szemében a repülőgépnek az a főhátránya, hogy az üzemi biztonsága kisebb. Míg a léghajónál alábecsülik az üzemi veszélyeket, addig ugyanezeket túlozzák a repülőgépénél. Ennek oka leginkább az a mód, ahogyan régebben az újságok a repülő-szerencsétlenségekről írtak, amennyiben a mindenkor körülmények mérlegelése nélkül minden esetet

a „lezuhanás” gyűjtőfogalmával illették. Így aztán nem csoda, ha a laikusoknál a repülő-szerencsétlenségek okairól és sajátágairól hamis fogalmak alakultak ki.

Hogy a repüléssel járó veszélyek nagyságáról tiszta képet nyerjünk, a balesetek krónikájából eleve is ki kell kapcsolni azokat az eseteket, melyek az emberi számítás szerint elkerülhetők lehettek volna, amilyenek pl. a kőszülékek durva szerkezeti hibái, a segítő személyzet hanyagsága, a repülő könnyelműsége stb. Az ilyen esetek százaléka igen nagy. A maradéknál pedig figyelembe kell venni, hogy a repülések tízezreiről van szó, melyek minden baleset nélkül folytak le és továbbá, hogy bizonyos tandíjat kellett fizetni balesetek formájában azokért a tapasztalatokért, melyek alapján aztán a mai állapotig eljutottunk. Végül figyelembe kell venni azt is, hogy azok a törekény szerszámok, melyekre a repülés első éveiben ama vértanúk az életüket bízták, azóta igen gondosan és sokkal ólszerűbben szerkesztett gépekké lettek, melyeknek természetesen az üzembiztonsága is sokkal nagyobb.

De figyelmen kívül hagyva a repülőgép tisztán technikai üzembiztonságának emelkedését, a szelek által okozott veszély is annál inkább csökken, mennél nagyobbra építették a kezdetben igen könnyű készülékeket. A háboru előtt épített 400—500 kg. önsúlyu repülőgépek természetesen mindig függenek bizonyos mértékig az időjárás szélsőségeitől, noha a készülék technikai jósága, a pilóta ügyessége ezt is nagy mértékben ellensúlyozhatják. Ha a nagyrepülőgép önsúlya 15.000 kg.-ra emelkedik, mint a Curtiss-gyár már említett új gépeinél, vagy ha a fejlődés folyamán még nagyobb súlyokat is érnek el, akkor világos, hogy evvel a leg-erősebb viharoktól is teljesen függetlenné lehet tenni a gépet.

Ha ekként a repülőgép az üzemi biztonságát illetőleg behozta a léghajó előnyeit, akkor érvényesülnek a nagyrepülőgépnek azok a meg sem becsülhető előnyei, hogy az üzemi mentes minden olyan nehézségektől és veszélytől, mely a léghajó alkalmazásával látszólag elválaszthatatlanul össze van kötve. Nem kell alkalmaznia azokat az óvatossági rendszabályokat, melyekre a léghajónál szükség van a tűz- és rebbanás-veszélyes gázok miatt; a felszállásnál és kikötésnél nincs szükség arra a csomó betanult emberre, hanem e manővereket a maga erejéből végezheti, még a szabad földön esetleg beálló kényszerleszállásoknál is. Annak a lehetőség, hogy repülés közben készülékhibák lépnek fel, a nagy repülőgépénél csaknem teljesen ki van zárva, mert nincsenek olyan kényes szervei, mint a gáz-cellák, meg a léghajó tartóváza, hanem minden részben nagyon erős és minden igénybevételnek megfelel. És így tovább.

Ehhez a rendkívüli előnyhöz, amit a repülőgép üzembiztonsága nyújt a léghajóval szemben, járul még az, amit oly döntő tényezőnek mondottunk fentebb: a jóval nagyobb gazdaságosság. A repülőgépnek már a beszerzési költségei is jóval kisebbek; egy 1000 lóerős készülék pl. — nagyon bőven számítva — kb. 400.000 koronába kerül, tehát csak tízedrésznyibe, mint egy nagy modern léghajó. Amellett egy ilyen nagyságú repülőgép hordképessége csak felényivel kisebb, mint egy nagy léghajóé, a gyorsasága pedig jóval nagyobb ezénél.

A nagyrepülőgép beszerzési költségeivel

*) A „Darwin” március 15-iki számából.

arányosan alacsonyabbak lennének azok a kiadások is, melyeket a repülőikötők és támaszpontok csarnokai stb. okoznának. A legalább 200 m. hosszú és legalább 50 m. magas óriási ballon-csarnokok helyett elegendő a 30 : 50 m. területű és csak 12—15 m. magas csarnokok a repülőgépek számára, még olyan nagyságúaknak is, amilyenek nem is léteznek. Ilyen kisebb csarnokok építése pedig csak tizedrésznyibe kerül, mint a nagyoké. A tulajdonképeni repülési üzem folyó költségei is sokkal kisebbek, mert elesnek azok a kiadások, melyek a léghajó-üzemet állandóan tulságosan megterhelik, pl. gázpótló berendezések, a nagyszámu technikai-lag iskolázott személyzet bére, a jóval magasabb javítási költségek stb.

Bőven elegendő ok szól tehát amellet, hogy az idők folyamán a léghajó hatalmas versenyvárosát fog kapni a nagyrepülőgépben, sőt egészen elviszi amaz elől a pálmát. Amennyiben pedig a harci tulajdonságokat vesszük számításba — hiszen ezek biztosították katonai tekintetben az előnyt a léghajónak a repülőgép fölött — úgy látszik, hogy máris elértük a fordulópontot: éppen a legutóbbi időkben olvashatjuk folyton, hogy a Páris és London elleni légi támadások már nem zeppelinekről, hanem repülőgépekről történnek, sőt az angol és francia lapokból olvashatjuk, hogy e támadások ereje és eredményei felülmúlják azt, amit ezelőtt zeppelinekkel elértek. — Hogy közlekedési szempontokból mikor érünk el ehhez a forduló ponthoz, azt persze még nem tudhatjuk. Lehet, hogy az elkövetkezendő békeidőben a mai harci célokat szolgáló régibb hajók egy része átmegy a már is alakuló közlekedési társaságok birtokába és így talán még évekig fogják őket használni a békés célokra. Lehet az, hogy a hadvezetőségek úgy fognak eljárni, mint a háboru előtt a teherautókkal, hogy magánosoknak adott szubvenciókkal lehetővé tették ilyen gépek beszerzését és használatát avval a kötelezettséggel, hogy háboru esetén rögtön átengedik a hadvezetőségeknek.

Egy dolog azonban egész bizonyosnak látszik: hogy nem a léghajóé, hanem repülőgépé lesz a jövő.

Kühne Károly.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, április hó 8-ikától, az érkező sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, ápr. 8.

(Hivatalos.) A délnyugati arcvonalon lényeges esemény nem történt. A vezérkar főnöke.

Berlin, április 8.

Nyugati harctér. A Somme két oldalán elterülő vonalon a harci tevékenység tűzérési harcokra szorítkozott. Az angoloknak a Hangárd erdőben és a franciáknak Grives-Nesnél intézett részleges támadásai súlyos veszteségeik mellett megheiusultak. Az Oyse déli partján április hó 6-án kivívott sikereink arra kényszerítették az ellenséget, hogy a még a hatodikáról hetedikére virradó éjjel kiürítse állásainak egyes részeit. Bichanedurt és Barisis között tegnap előbbre vittük támadásainkat és Pierre-Monde és Folembray bevétele után visszavetettük az ellenséget az Ailette nyugati partjára.

Richancourtól az Oyse mentén visszavonuló ellenséges oszlopokat géppuskánk a folyó északi partjáról oldalozó tűz alá vették és igen súlyos veszteségeik mellett összelövéldözték. A Concy erdő szélén, a Barisisen át előretörő csapataink rohammal elfoglalták a Tolombrytől északkeletre emelkedő hegytömböt és egészen Veneluig nyomultak előre. A beszállított foglyok száma több mint 2000-re emelkedett. Verdun előtt este feléledt a tűzharc.

A többi harctérről nincs ujság. Ludendorff.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Használjunk hadisegély-bélyegeket.**

— **Dr. Szász Zsombor**, választókerületünk országgyűlési képviselője, a kiváló tudós, tegnap nejevel együtt barátságos látogatásra körünkbe érkezett, hogy azt a szeretetteljes viszonyt, mely őt mint képviselőnként, kerületünkhez s városunkhoz köti, még bensőbbé, szorosabbá fűzze. A képviselő itt időzésének pár napra terjedő tartamára a rokon, Brandt József birtokostársunk családjának szívesen látott vendége lesz. Isten hozta!

— **Az erdélyi ref. egyházkerület** tavaszi rendes közgyűlését az ujonnan választott püspök, Nagy Károly és valamelyik világi főgondnok közös elnöklése alatt május hó 4-én fogja megtartani. Az illetékes körökben eleve is nagy érdeklődés mutatkozik a gyűlés iránt, melynek alkalmából lelkes ovációkra készülnek az új főpásztor iránt érzett általános tisztelet és őszinte ragaszkodás megnyilvánításául.

— **Megalakult az Erdélyi Szövetség** zilahi választmánya. Az alakuló közgyűlés április hó 1-én a zilahi függetlenségi és 48-as kör helyiségében dr. Bölöni Zoltán elnöklése alatt a kör választmánya tagjainak, de a választmányon kívül álló tényező férfiaknak is élénk részvétele mellett emelkedett hangulatban folyt le és részt vett abban vármegyénknek közszeretben álló agilis főispánja, dr. Kaizler György is.

— **Királyi kegyelem.** A hivatalos lap vasárnap száma közli a király kéziratát, amely kegyelmet ad a legifjabb főherceg születése alkalmából egyes elítélteknek. Károly király az örvendetes családi esemény alkalmából mindazon egyéneknek, akik az 1918. évi április 2-ik napja előtt polgári büntetőbíróóság által királlysértés, vagy a királyi ház tagja megsértésének vétsége végett, vagy mindkét bűncselekmény miatt más bűncselekményekkel való hamizást nélkül jogerősen elítéltek, büntetésüket, vagy büntetésüknek még végre nem hajtott hátralevő részét elengedte, továbbá megengedte, hogy az említett napig elkövetett ilyen bűncselekmények miatt polgári büntetőbíróóságok előtt már folyamatba tett, vagy tehető bűnvádi eljárások megszüntessenek, illetve mellőztesse, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a már jogerősen befejezett bűnvádi eljárásnak az elítélt által kért újrafelvételéről van szó. Az 1918. évi április hó 2. napja előtt polgári büntetőbíróóságok által egy hónapot meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre, vagy háromszáz koronát meg nem haladó pénzbüntetésre jogerősen elítélteknek büntetését, illetőleg a büntetés hátralevő részét elengedte a király. Ha a szabadságvesztés büntetés, mint főbüntetés mellett mellékbüntetésként pénzbüntetés is szabott ki, akkor ezek a büntetések a jelen kegyelem alá csak akkor tartoznak, ha a főbüntetésként kiszabott szabadságvesztés büntetésnek és a pénzbüntetés helyettesítő szabadságvesztés büntetésnek együttes tartama egy hónapot meg nem halad. Kegyelemben nem részesülnek: hamis eskü, hamis tanúzás, hamis vád, rágalmazás, hitelrontás, postán, hajón, vagy vasuton történt szállítás közben elkövetett lopás, áldrágitó visszaélések, vagy uzsora vétségei miatt elítéltek, továbbá mindazok, kik a most történt elítéltesüket megelőző öt éven belül már szabadságvesztés büntetésre, vagy száz koronát meghaladó pénzbüntetésre ítéltettek.

— **A zárda tanítói fizetése.** A római kath. hitközség f. évi március hó 3-án tartott közgyűlése a szt. Ferenczrendi Nővérek vezetése alatt álló elemi és polgári leányiskolák ügyeit tárgyalva, egyhangulag kimondotta, hogy a háboru okozta rendkívüli drágaság miatt, mely már negyedik éve, hogy folyton emelkedik, a tanítónői fizetéseket fel kell emelnie, mert fenntartásuk az öt év előtti igen csekély évi javadalmazás mellett teljes lehetetlen. Hasonlólag elhatározta azt is, hogy a kántori javadalmazat is, mely szintén nem biztosítja még a családnelküli egyén önfentartását sem, kiegészíti, s a mintegy 3000 koronát tevő összeg fedezését a hitközségi tagok iskolai adójának körültekintő emelésével biztosítja. E végből a gondnokok és közgyűlési tagokból álló bizottságot küldött ki

azon utasítással, hogy nem szó szerinti kivétést készítsenek, hanem „vagyon- és családi” viszonyok képességei szerint méltányosan állapítsa meg az 1918—1920. évek, 3 évre eső évi összegeket. A bizottság e nagy munkát három nap tartott ülésen elkészítvén, azt a hitközségi tanács elé terjesztette, mely a közgyűlésen meghatározott hat fizetési osztály szem előtt tartásával készült tervezetet beható tárgyalás után elfogadta s utasította a gondnokot, hogy az adókönyvet e szerint alakítsa át. Az egyháziak ez új adókönyvvel fogják beszédni az iskolai adót s nem szenved kétséget, hogy a hitközségi tagok kitűnő iskolánk fentartására szívesen fogják meghozni e nehéz három évben, áldozataikat, melyekre e szűkössé esztendő viszonyai kényszerítenek. (Ref.)

— **Két kaszinó** belső életében történt jelentős változásokról is veszünk és adhatunk egyszerre hírt. Az egyik a zilahi kaszinó életében nyilvánult abban az életrevaló föllendülésben, a mely az új elnök, dr. Perjéssy Mihály vezetése alatt a folyó hó 2-án tartott rendes évi közgyűlésen mutatkozott. A másik a szilágyosomlyói kaszinó életében, a mely megfosztván magát régi helyiségétől, új helyiség keresésével küzdöklik s még azonfelül (hogy, hogyan nem?) mintaszerű tapintatossággal működött derék elnökének, id. Faragó Sándornak váratlanul jött lemondásával elnökválságba is sodródott. Amily őszinte örömmel regisztráljuk a zilahi kaszinó szép föllendülésének birét, ép annyira lehangoltan közöljük a szilágyosomlyói kaszinónak, ennek a nagy és szép multu kulturintézménynek válságairól szóló hírt.

— **Jótekonycélu előadás.** Szalavec Juliska zongoratanítványával április hó 14-én a színház helyiségében műsoros előadást rendez a következő műsorral: 1) Négykezes. Játsszák: Mózes Ella, Brüll Teri. 2) Hatkezes. Játsszák: Herschkovics Teri, Schwartz Annus és Hercz Lujza. 3) „A mai sláger.” Kuplé. Enekl: Binder Sári. 4) Hatkezes. Játsszák: Ódor Piroksa, Ódor Lali és Tamkó Olga. 5) Négykezes. Játsszák: Lipcsy Julia és Tamás Olga. 6) A milliomos leány. Színmű dalokkal és táncal három jelenetben. Írta: Poznan Jolán. 7) Hatkezes. Játsszák: Keller Nusi, Mandel Margit és Goldberger Boriska. 8) Négykezes. Játsszák: Causkay Valéria és Binder Sári. 9) „Bakfis álmok.” Monolog. Heltai Jenőtől. Előadja: Binder Sári. 10) „A négy évszak.” Enekes élőkép. Szövegét írta Várady Antal. Zenéjét szerezték Ney József és Poldini Ede. Előadják: az összes növendékek. 11) Rákóczi mars. Játsszák: Ódor Böske és Tamkó Olga. Helyárak: I-ső hely 3 kor. II-ik hely 2 kor. Diák- és gyermekjegy 1 kor. Pénztárnyitás délután 2 órakor. Kezdet délután 3 órakor. Az előadás tiszta jövedelme a hadiárvak felségélyezésére fordítatik.

— **A választókerületek beosztásáról** szóló jelentést dr. Vázsonyi Vilmos igazságügy-miniszter a választójogi bizottság legközelebbi ülésén előterjeszti. Az erdélyi kerületek számát csökkentti, a magyar választókerületek a nemzetiségekkel szemben emelkedik, a szaporulat a szintizta magyar vidékre esik. A választókerületek száma 456 lesz.

— **A marhajárlatok kiállítására** vonatkozólag a polgármester úgy intézkedett, hogy ezentul a marhajárlatok kiállítása, irányítása és átírása minden héten csak két napon és pedig kedden és pénteken fog eszközölni. A szilágynagyfalusi és helybeli országos vásárokat azonban a vásárok napját megelőző hétfőtől kezdve lesznek a járlatok kiállítva. Ezt az intézkedést a felszaporodott hivatali teendőik teszik szükségessé.

— **Az 51-ik gyalogezred hadialbuma.** A hadügyminiszterium rendelete alapján mint minden ezred, úgy a cs. és kir. 51-ik gyalogezred is festményekkel, rajzokkal és fényképekkel illusztrált album keretében állít emléket önmagának. Az ezred Perédy György hadnagyot bízta meg a diszes album szerkesztésével, aki már hozzáfogott az ezred diadalokban gazdag történetének a megírásához és az anyaggyűjtés megszerzésének óriási munkájához. Az ezred pótzászlóalja tudvalevően Prágában székelt és így annál súlyosabb a feladat az elesett, vagy az ezred keretéből elkerült, vagy fogságba került hőseinek (rangkülönbség nélkül) arcképét, harctéri adatait megszerezni. Ez uton kéri te-

hát az album szerkesztősége a hozzátartozókat, hogy az ezred kötelékében a haza iránti szent kötelességüket teljesítő hozzátartozókról a kért adatokat lehetőleg ajánlott levélben hozzá megküldeni szíveskedjenek. (Cím: Háborús Album szerkesztősége I. R. 51. Prag, Albrichts-Kaserne.) A képet lemásolás után sértetlenül visszaküldik, mert szem előtt tartják annak becses értékét. Az albumot Liebenauer főhadnagy, neves bécsi festőművész és még több, az ezred kötelékébe tartozó festőművész képe és rajza fogja díszíteni, rengeteg eredeti felvételt és annyi arckép, amennyi rendelkezésre fog állni. Az album magyar és német nyelven fog megjelenni. A német szöveget dr. Margittai Leó hadnagy, a „Déli Hírlap” hadi és politikai tudósításai nyomán országosan ismert bécsi munkatársa írja meg. A szerkesztőség szívesen vesz és kér bárkitől cikket, harctéri, vagy ütközetleirát, ami az ezred történetével összefügg, vagy valamelyik hősről. Az albumot megveheti, vagy megrendelheti mindenki. Előjegyzéseket már most elfogad a szerkesztőség. Az összes befolyó jövedelem az ezred özvegyeinek és árváinak segélyalapját fogja gyarapítani.

— A Magyarország—északkeleti szinkörlet színtársulata Neményi Lipót igazgatása alatt április hó 4-én kezdette meg hat hetes játékkurzusát Zilahon a Városi Vigadó nagytermében. Április 4-én a társulat drámai erői, 5-én az operettbeliek mutatkoztak be a zsúfolásig megtelt nézőtérnek élénk tetszése mellett.

— A kilincskeresvirálás országsszerte meg fog indulni, miután a pótkilincsek jórésze már elkészült. — Allami hivatalok, indóházak, kaszárnyák, iskolák stb. vaskilincset, magánlakások faból készült kilincset fognak kapni pótlásképpen a rézkilincserért. Körülbelül 4—5 millió darab kilincs kicserélésére lehet számítani, amelyből 250 waggon rezet sikerül szerezni.

— „Szilágysomlyói Diák” címen új kollégájának megjelenéséről ad hírt a „Szilágysági Újság” április 7-iki száma. Mi is vettük és járjuk ezt a kisdedséghez képest valóban elég drága heti nyomtatványt. Tudomással is bírunk, hogy a laposkát főgimnáziumunk V. osztályának legjelesebb tanulója szerkesztik s éppen azért szívesen rokonszenvezünk vele. Kellemes meglepetést képez részünkre, hogy nagyra hivatott gimnáziumunk kebelében, ahol az u. n. önképzőkori ténykedés — miért? miért nem? — igen sajnálata méltóan teljesen ki van kapcsolva a nevelési tényezők közül, akadnak ambiciózus ifjak, a kik spontán megragadják az önképzés egyik ágát s kedvesen méltánylandó merészséggel nyilvánosság előtti akcióbá lépnek. Elismerésünket kell nyilvánítanunk Vevér Emil tanár iránt, aki ez ifjúsági mozgalmat revizorkodással támogatja.

— Műkedvelői előadás lppon. Az ippi ifjúsági egyesület és az állami iskola mindennapos és ismétlődő növendékei folyó évi március hó 31-én és április 1-én az állami iskolában, a gyönyörű díszítéssel és csinosan elkészített színpadon, a meghívóban részletezett 7—7 programponthoz megállapított műsor szerint megtartották a nagyszámú hallgatóság jelenlétében a műsoros előadásait. Az ifjúsági egyesület tagjai közül Csepei Bálint, Nagy Sándor, Csepei Zsuzsika, Fodor Rózsika, Bozsoki Erzsike, Roléder Ilonka, Kása Erzsébet, Biró Anna, Riderer Ilonka, Zudar Erzsébet és Fazekas Zsuzsanna; az ismétlődő iskola növendékei közül Bozsoki Klára, Biró Eszter, Salánki Mária, Soós Mária, Böres László, Krisfalusi József, Fóris Imre, és Böres Bálint voltak azok, kik a változatos műsort rátermettséggel, teljes precizitással és kedvességgel mutatták be. Gyönyörű játékokat a közönség folyton tartó derűséggel fogadta, buzgósságukat hálás elismerésben részesítette. A mindennapos is-

kola növendékei közül 34-en vettek részt a színjátékban, kik mindannyian kiérdemelték a közönség tetszését és dicséretét.

— A malmok katonai felügyelet alatt. A hadvezetőség a vidéki malmokat katonai felügyelet alá helyezte és a malommunkásokat u. n. malommunkás-századokba osztotta be. 17—50 évig minden malommunkás rendes katonai felügyelet alatt áll, s nem mentik fel őket, hanem beosztják, ahol szűkség van rájuk s mint katonák végzik a malmokban munkájukat. Ha valamelyik malomnak munkaerőre van szüksége, oda a katonai parancsnokság a malommunkás-századból vezényel ki munkásokat. Es is olyan praktikus gondolat, melyért kár, hogy ily későn valósul meg.

— Hazatérő hadifoglyok gyámolítása. A Hadsegélyező Hivatal a hazatérő foglyok gyámolítására és szeretetadományokkal való ellátására a Vöröskereszt által kezdett akcióval párhuzamosan mélyreható és társadalmi mozgalmat indít. A foglyok — mint ismeretes — bizonyos ideig zárlat alatt kénytelenek maradni, az tehát a cél, hogy a hazatértek az otthonukba indulás nehéz várakozási ideje alatt is érezzék, hogy már az ország határán figyelemmel és gyöngédséggel üdvözlő őket egy hálás ország szeretete. A Hadsegélyező Hivatal a katonai otthonok szervezetét állítja a cél szolgálatába, hogy azonban a gyűjtőállomások otthonait kellően szerelhesük fel s e mellett a tényleges segítés és támogatás munkája is kezdetét vehesse, a társadalom sürgős támogatására van szükség. A Hadsegélyező Hivatal ezért újból pénzt és szeretetadományokat kér a társadalomtól. Ruházati cikkeket, kését, fésűt, dohányt, gyufát, hangszert, játékszert, könyveket stb., hogy az otthonokat felszerelhesse és pénzt, hogy a szükségben szenvedőket pénzzel is segíthesse. Az akció eredményeit a vöröskereszt hasonló mozgalmá iránt tájékozódva oda juttatjuk, ahol azokra legnagyobb a szükség. Tekintve, hogy a hazatérők nagy száma jogi és társadalmi támogatásra is rá lesz utalva, a Hadsegélyező Hivatal tájékoztató és utbaigazító irodát szervezett. Pénzadományok a Hadsegélyező Hivatal főpénztára (Budapest, Képviselőház, magas földszint) címre küldendők, de irányíthatók ezek a m. kir. postatakarékpénztárhoz is, mely esetben az utalványszelvényre rá kell írni: „Hazatérő hadifoglyok részére, a Hadsegélyező Hivatal 6458. sz. csekszámlája javára.” Szeretetadományok a Hadsegélyező Hivatal átvételi különítménye címére Budapest, IV., Váci-utca 38. sz. alá küldendők.

— Kinostári lovak szétosztása. Az ország mezőgazdasági munkálatainak gyors lebonyolítása érdekében a hadvezetőség a nyár folyamán 3000 lovat bocsát a gazdák közönség rendelkezésére. Ennek a létszámnak felét júniusban, második felét augusztusban adják ki a gazdáknak. Elsősorban azok kapnak lovat, akik már békeidőben is tartottak kinostári lovakat, azután olyanok, akikről lovakat rekviráltak és akiknek mezei, vagy erdei munkálataik elvégzésére lóra van szükségük. Egy gazdának két lónál többet csak kivételes esetben adhatnak ki.

— Zöldségmagvak. Minden hadirokkant és hadiözvegy, aki igazolja, hogy zöldségtermelésre alkalmas földterületet birtokol, bérel, vagy kilitása van arra, hogy ilyenhez hozzájuttat és zöldségtermeléshez ért, kérheti, hogy részére a szükséges zöldségmagvakat természetben kiutalják és pedig 300 korona érték erejéig ingyenesen. Ennél nagyobb értékben kiutalt magvaknak 3000 koronát meghaladó értéke kamatmentesen és tetszőleges részletekben fizetendő. Az Országos Hadigondozó Hivatal méltányos esetekben visszafizetés kötelezettsége alól felmentést adhat.

Használt, de jó karban levő házi butor és konyhaberendezés eladó. Megtekinthető Sárossy Barna Máv. főraktárnok lakásán. (Magura-utca.)

Legujabb!

Berlin, április 10.

Nyugati harctér. Armentières és a labassei csatorna között erős tűzérési és aknavető előkészítés után megtámadtuk az angol és portugál állásokat és az első ellenséges vonalakat elfoglaltuk. Mintegy 6000 főnyi foglyot ejtettünk és 100 ágyut zsákmányoltunk. Az Oise déli partján az ellenséget Follemray és Brancourt között az Aisne csatornán túl vetettük vissza.

Kelet Finnországban Hanöben partraszállított csapataink fegyveres bandákkal vívott rövid harc után megszállották Karis pályaudvarát. — Ukrajnában Charkovot harcban április 8-án elfoglaltuk. Ludendorff.

A Zobel-féle több holdnyi par-kirozott belsőség, rajta két új lakás és gazdasági épületekkel szabad kézből eladó.

Bővebb értesítést ad

Szabó István,

a Középszolnoki takarékpénztár helybeli fiókjánál.

36—1918. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLII. t.-c. 79. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1918. évi Pk. 490. számú végzése következtében dr. Ajtai K. Pál szilágysomlyói ügyvéd által képviselt Kovács Mária és társai szilágynagyalui lakosok javára 167 korona 90 fillér s jár. erejéig 1918. évi március hó 21-én fogatott biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 8000 koronára becsült, következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szilágysomlyói kir. járásbírósnak 1918. évi Pk. 490/3. számú végzése folytán 167 korona 90 fillér tökékövetelés és eddig összesen 140 korona 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, a fizetett összeg betudásával az árverés az alperes lakásán, Szilágynagyaluban leendő megtartására 1918. évi április hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitévetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1884. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul nem fognak eladatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat elégtételi jogot nyertek volna, ezen árverés az mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára elrendeltetik.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számított.

Kelt Szilágysomlyón, 1918. évi április hó 4. napján.

Roska Vertán,
kir. bir. végrehajtó.

STERNBERG

Hegedű
hangja páratlan!

Budapest, VII., Rákóczi-ut 60., saját palota.

Kitűnő hangu, szép munka K 30.—
Hangverseny hegedű, mesés
jóhangu K 60.—
Vonó K 8.—, K 12.—, K 15.—

Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

— Kiviteli előkészületek Keletre. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megbízható helyről arról értesült, hogy német üzleti körök azon fáradoznak, hogy török kereskedőkkel nagyszabású kereskedelmi összeköttetéseket létesítsenek. Nagy számban járnak Törökországban német kereskedők és gyárosok és az ottani kereskedőkkel eladási szerződéseket létesítenek, főleg vasárúban és gépekben. A jövőbeli bizonytalan áralakulásokra való tekintettel igen gyakran csak a szállítandó gépek mennyiségét állapítják meg árak nélkül, azonban a szerződésen alkalmazott záradékkal kötelezik a vevőt, hogy az árut a szállítás napján érvényben levő átlagáron vegye át. Az eladó rendszerint kötelezi magát, hogy a békekötéstől számított 6 hónap után eszközli a szállítást. Az üzletek közvetítését főleg a török-német bank végzi. Gazdasági érdekeink megkivánnák, hogy hazai érdekeltségünk is a legsürgősebben és a leghatékonyabb eszközökkel karolja fel a török kivitelünk ügyét, nehogy az ottani piacokról leszoruljunk. A mezőgazdasági gépeknek Keletre való kivitele tekintetében figyelmet érdemel a kamara amaz információja, hogy az entente államok mezőgazdasági gépgyárainak a háború előtti amaz igyekezete, hogy Ázsiában állandó vevőkörre tegyenek szert, mindenekelőtt azon hiúsult meg, hogy a műszaki dolgok iránt legcsekélyebb fogékonysággal sem bíró lakosságnál a szállított gépek a lekisebb hiba esetén már teljesen használhatatlanná váltak. Elég volt ehhez, hogy egy csavar hiányozzék, vagy a gépnek alapos tisztítása váljék szükségessé. A mezőgazdasági és ipari gépeket exportáló cégeknek bizonyos gócpontokban egy-egy szakembert (művezetőt) kellene küldeniök, aki a helyszínén a kisebb javításokat el tudná végezni és a gépek hibás kezeléséből származó üzemzavarokat meg tudná szüntetni. Az illető egyúttal a cég megbízottja, vagy ügynöke is lehetne.

— A „Vasárnapi Ujság” április 7-iki számában igen nagy érdeklődést keltenek a

bukaresti béketárgyalásokról felvett képek, melyeket a Vasárnapi Ujság kiküldött tudósítója készített. Több kép mutatja be a magyar hadifegyverek hazatérését Oroszországból, a nyugati harctér küzdelmeit. Odessza elfoglalását, a gyulafehérvári Batthyány-könyvtárt, a husvét hétfői gellérthegyi bucsut. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Farkas Imre verse, Bán Ferenc novellája, Szöllösi Ferenc tárcája, Bennett humoros angol regénye, stb. Egyéb közlemények: az elhunyt Láng Lajos báró arcképe s a rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 10 korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatlatában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Tessék próbarendelést eszközölni

„FOTÓ”
FÉNYKÉPÉSZETI
SZAKÜZLET BUDAPEST
RÁKÓCZI-ÚT 80.
NAGYBAN - KICSINYBEN.

Vidékre gyors és pontos kiszolgálás.

Ajánlom az ép most beérkezett kipróbált, garantált legmagasabb fokú, csiraképesseggel bíró, fajtiszta és fajazonos káposzta és kalaráb-magvakat a következő fajokból:

Bulgár óriási késői káposzta.

Elismert legjobb téli káposztafej.

1 kiló 400.— korona.

Nagyobb szükségletnél külön levélbeli ajánlat.

Késői

Kék Góliáth-kalaráb.

1 kiló 700.— korona.

Vetőmag szükséglet káposztánál kat. holdanként 1/4 kiló, kalarábnál 1/4 kiló.

Téli használatra mindkét főzelékfajta április közepétől május végéig vetendő el és júniusban állandó helyére ültetendő, őszig tökéletesen kifejlődnek és a legjobb terméseredményt adják. Korábbi vetésnél, illetve kiültetésnél a káposzta tulajdonosok és kirepedezik, a kalaráb pedig elfásul.

A várható terméseredmény kat. holdanként káposztánál 250 mázsa, eladási ár á 40 kor. = 10,000 kor., kalarábnál 200 mázsa, eladási ár á 60 korona, = 12,000 kor. bruttó bevétel.

Mühle Árpád udvari szállító
Temesvár. magkereskedő

GAMBRINUS
CAFFE RESTAURANT
BUDAPEST, VI. ERZSÉBET-KÖRÚT 27.
DEUTYAN ESESTE KATONAZENE HANGVERSENY.
Vidékiek találkozó helye.

VIZSGÁKRA

a polgári- és középiskola minden osztályából, érettségire, felvételi vizsgákra stb. gyorsan, osztályösszevonással, felelősség mellett készít elő a

Zsoldos tanintézet
Budapest, VII., Dohány-u. 84.
Telefon 32-40.

VILÁGRA-SZÖLŐ-ÚJDONSÁG!

Lurion
CIPÖKRÉM-VIASZK

Öt perc alatt
egy adag Lurion cipökrém-viaszkból
bárki egy-negyed-kiló legfinomabb
cipöcrémet főzhet
ÁRA 2-K. MINDENÜTT KAPHATÓ!
Montonviaszk-Művek-Részvénytársaság.
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 74.

Hirdetések

A „Szilágysomlyó” részére
jutányos áron vétetnek fel.

